

Federació d'Escoltisme Valencià

creative commons

COMMONS DEED

Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 2.5 Espanya

Sou lliure de:

copiar, distribuir i comunicar públicament l'obra

fer-ne obres derivades

Amb les condicions següents:

Reconeixement. Heu de reconèixer els crèdits de l'obra de la manera especificada per l'autor o el llicenciador (però no d'una manera que suggereixi que us donen suport o rebeu suport per l'ús que feu l'obra).

No comercial. No podeu utilitzar aquesta obra per a finalitats comercials.

Compartir amb la mateixa llicència. Si altereu o transformeu aquesta obra, o en genereu obres derivades, només podeu distribuir l'obra generada amb una llicència idèntica a aquesta.

- Quan reutilitzeu o distribuïu l'obra, heu de deixar ben clar els termes de la llicència de l'obra.
  - Algunes d'aquestes condicions pot no aplicar-se si obteniu el permís del titular dels drets d'autor.
  - No hi ha res en aquesta llicència que menyscabi o restringeixi els drets morals de l'autor.
-

Decidim que la publicació tinga una lectura clara, senzilla i àgil, facilitant principalment la comprensió dels continguts, per açò, proposem utilitzar l'ús genèric del masculí.

Les raons que ens exposa la RAE per a triar esta opció, ens convencen, ens pareixen lògiques i fonamentades i per això, les fem nostres¹.

PUBLICA:

C/ Balmes, 17 - 46001 València (Espanya)
Telf: 96.315.32.40 - Fax: 96.315.32.42
fev@scoutsfev.org

2007

COORDINACIÓ:

Llistó Juan, Ana
Lluch Girbés, Eli
Sanahuja Morales, Amparo

CONSELL DE REDACCIÓ:

Aguilar Mora, Raquel
Alamar Casares, Carol
Alvarado Paunero, Diana
Briascó García, Olga
Cascales Gonzálbez, Borja
Mayor Pérez, Carla
Sanahuja Morales, Amparo

DISSENY I MAQUETACIÓ:

Civera Cerdán, Miriam
Montoro Recio, Isabel

CORRECCIÓ LINGÜÍSTICA:

Lluch Girbés, Eli
Montoso Recio, Isabel
Ferrer Miralles, Vicent
Mestre Jordá, Javier

EQUIP DE TRADUCCIÓ:

Lluch Girbés, Eli
Navarro Montalt, M^a
Ferrer Miralles, Vicent
Ferrer Miralles, Mar
Llistó Juan, Ana

IL·LUSTRACIONS:

Ferragud Basagoiti, Ainhoa

COL·LABOREN:

Índex

---

1. CARACTERÍSTIQUES DELS EXPLORADORS	
1.1. Psicologia evolutiva.	8
1.2. Centres d'interès	10
1.3. Influències de l'ambient	11
2. L'EDUCADOR EN LA UNITAT D'EXPLORADORS	
2.1. Funcions de l'educador en la Unitat d'Exploradors.	13
2.2. Funcions del coordinador en la Unitat d'Exploradors	14
2.3. Orientacions per a l'educador d'exploradors.	15
3. OBJECTIUS DE LA UNITAT D'EXPLORADORS	17
4. ELS ELEMENTS DEL MÈTODE ESCOLTA EN LA UNITAT D'EXPLORADORS	
4.1. Marc simbòlic.	28
4.1.1. Marc simbòlic del projecte	28
4.1.2. Marc simbòlic estable	28
4.1.3. Simbologia.	29
4.1.4. Organització dels exploradors	30
4.1.3. Normes dels exploradors.	30
4.1.3. Model de persona.	30
4.2. Llei i promesa	32
4.3. Educació per l'acció.	33
4.4. Vida en xicotets grups	33
4.5. Programes progressius i atractius.	35
4.6. Vida en la natura	36
4.7. Paper de l'educador	37
5. MÈTODE PROJECTES: L'AVENTURA	
5.1. Què es l'aventura?	39
5.2. Fases de l'aventura	39
5.2.1. Idear i proposar.	40
5.2.2. Elegir.	40
5.2.3. Organitzar-se	40
5.2.4. Realitzar.	42
5.2.5. Celebrar	42
5.2.6. Avaluar.	43
6. PROGRESSIÓ PERSONAL	
6.1. Introducció	47
6.2. Fases de la progressió personal	47
6.3. Com treballem la progressió personal?	51
6.4. Eines per a treballar la progressió personal.	52
6.5. Cerimònies i simbologia	54

1. COM SÓN ELS EXPLORADORS

1.1. Psicologia Evolutiva

La psicologia evolutiva s'ocupa dels processos del canvi personal que ocorren al llarg de la vida. D'ací la seua importància en el mètode escolta, ja que ens proporciona una guia del desenvolupament del xiquet, permetent-nos adaptar-nos a ells. Si bé és ben cert que existeixen unes característiques generals, cada xiquet té una realitat i una evolució distinta als altres que hem de tenir en compte

S'ha de precisar que qualsevol estudi de psicologia evolutiva està basat en generalitzacions, per la qual cosa document ens serveix com a una orientació, per açò podem trobar en els nostres xavals característiques distintes les ací exposades.

Edats en la Unitat d'Exploradors

- 1r any = 10-11 anys = 5é Primària
- 2n any = 11-12 anys = 6é Primària
- 3r any = 12-13 anys = 1r de la ESO

Àmbit	Relació amb u mateix (FOC)
INTEL·LECTUAL	<ul style="list-style-type: none"> - Diferencien clarament entre realitat i ficció. - Tenen una imaginació molt creativa. - Són capaços de fixar-se metes i objectius propis. - Tenen major capacitat de concentració, encara que es distrauen per qualsevol motiu.
AFFECTIVA	<ul style="list-style-type: none"> - Hi ha una desproporció en la manifestació dels seus sentiments.
CARÀCTER	<ul style="list-style-type: none"> - Solen ser mandrosos i estar cansats front a coses que no els motiven. - Comencen a ser rebels, irritables, agressius i els costa obeir. - Volen tenir llibertat d'acció, encara que de vegades busquen la dependència familiar. - Pensen sempre en si mateixos i se senten incompresos. - Volen respecte, però són irrespectuosos.
FÍSICA	<ul style="list-style-type: none"> - Sofreixen canvis físics i emocionals que provoquen nous sentiments, emocions i inseguretats. - Tenen curiositat per allò relacionat amb el sexe.

Àmbit	Relació amb els altres (AIGUA)
CONVIVÈNCIA	<ul style="list-style-type: none"> - Comencen a fer "colles". Les relacions són més íntimes. - Existeix una separació entre els xics i les xiques. - Apareix el primer millor amic o amiga, el primer bes i les primeres atraccions sexuals (tercer any). - Volen ampliar les seues relacions però tenen por a fer-ho. - L'opinió dels amics cobra pes i influència.
COOPERACIÓ I LIDERATGE	<ul style="list-style-type: none"> - Necessiten sentir-se valorats, acceptats i reconeguts pel seu entorn. - Es produeixen lluites per l'estatus i el poder en el grup (3r any).

Àmbit	Relació amb el món (TERRA)
MEDI AMBIENT I CULTURA	<ul style="list-style-type: none"> - Estan poc en contacte amb la natura i amb altres cultures i desconeixen molts aspectes de la seua. - Són molt curiosos i els interessa tot allò que suposa descobrir coses noves - Tenen necessitat d'experiències noves (3r any)
TECNOLOGIA	<ul style="list-style-type: none"> - Es senten atrets per les noves tecnologies i els mitjans de comunicació (televisió, internet i consoles, principalment).
CONSUM	<ul style="list-style-type: none"> - Son prou consumistes i influenciables pels mitjans de comunicació i la publicitat.

Àmbit	Relació amb la transcendència (AIRE)
CONEIXEMENT	- Diferencien entres valors positius i negatius. - Seleccionen els valors i prefereixen l'honor, la noblesa, la dignitat, la valentia i la lleialtat (3r any).
VIVÈNCIA	- Troben satisfactori el desenvolupament religiós, encara que els pot crear algun conflicte (com amb la sexualitat, la llibertat...). - Els influeix la moral de la família com a testimoni i també algun model de persona que els atraga
CELEBRAR	- Els agrada ser part activa en l'eucaristia, oració o celebració de la paraula.

1.2. Centres d'Interès

Per a poder portar a terme la nostra tasca educativa d'una manera eficaç, també és necessari conèixer els centres d'interès dels nostres exploradors, és a dir, quines coses els motiven, què els agrada fer, quins són les seues aficions.

En l'última dècada hem viscut grans transformacions en la nostra societat que han provocat que els centres d'interès dels nostres xiquets canvien en sentit ascendent. Aquells interessos que pròpiament corresponien a l'edat dels exploradors, ara són més propis de l'estol. Volen fer-se majors com més prompte millor i les activitats teòricament pròpies de la seua edat els semblen infantils.

Vivim en la societat del moment, de la velocitat. Es busca l'èxit immediat però no existeix el valor de l'esforç. En tractar-se d'aventures d'una duració aproximada de tres mesos, es produeix una pèrdua dels centres d'interès, es

cansen d'ells. Hi ha un gran interès pel Gran Boom, el producte final, la recompensa o benefici que obtindran, però no pel procés o pel treball que això comporta.

Els motiven les noves tecnologies com Internet, els mòbils, les consoles, l'ordinador...; la moda, les marques i la seua imatge exterior; les motos; la sexualitat; l'alcohol; la música; la festa; la televisió; les revistes.

Els seues centres d'interès estan molt mediatitzats, arribant al punt de que els mitjans de comunicació marquen l'aventura que es va a realitzar, i els programes i sèries de moda apareixeran en ella.

Existeixen centres de interès molt diferents dins de la mateixa branca i fa que les activitats no arriben a tots. Quan abunda un sexe en la branca les activitats són desiguals i a vegades es tendeix a satisfer les necessitats del grup majoritari, relegant a l'altre.

1.3. Influències de l'ambient

Les influències que reben els exploradors dels seu entorn són nombroses i en gran mesura marquen i repercuteixen en els seus centres d'interès. L'escola o l'institut, la família, la televisió i internet i els videojocs (com a principals influències en aquesta edat), les activitats extraescolars, la seua ciutat/barri/poble i en especial el seu grup d'amics, tenen un gran poder d'influència i conductes en els nostres xavals.

A continuació ens centrarem en els grups socials d'influència més importants.

En l'escola, el canvia la Unitat d'Exploradors coincideix amb el canvi al tercer cicle de Primària, aquest va acompanyat per la percepció de ser els majors. Pel contrari, el tercer any coincideix amb primer de la ESO. El fet de ser els majors de la branca contraresta l'experiència de ser els menuts en el nou centre escolar o espai físic, el que els ofereix seguretat i un grup

de referència, aspecte que van a viure al revés dins del sistema escolar.

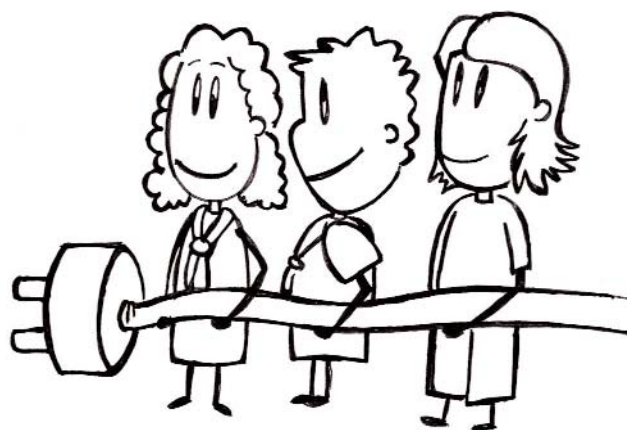
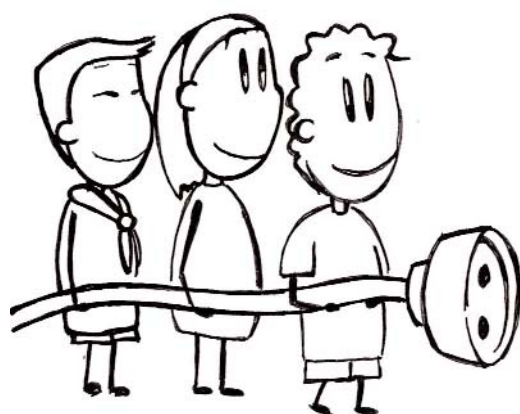
Pel que fa a la família, sobre els 10 anys comencen a desvalorar més als seus pares, jo no els senten com a models i busquen nous referents a seguir ja siguen ídols com els esportistes, cantants, presentadors, actors o persones properes, com un pioner, educador o un germà. Tenen molta més independència familiar, busquen substituïts en qui dipositar la seua confiança i dialoguen més entre ells que amb els pares.

És en aquesta edat quan el grup d'amics comença a prendre importància, ja que comencen a fer colles, tenen relacions més íntimes i compartides, l'opinió dels companys té més importància i influeixen entre ells, comencen a lluitar entre ells per allò que volen i a tindre major capacitat d'opinió, diàleg i distribució de rols entre ells.

2. L'EDUCADOR EN LA UNITAT D'EXPLORADORS

2.1. Funcions de l'educador de la branca d'exploradors

1. Participar activament en l'elaboració, seguiment, execució i avaluació del PEG.
2. Participar activament en la vida del seu grup i en les seues estructures.
3. Establir relacions amb els pares i mares de la seua unitat per a afavorir una tasca educativa integradora.
4. Responsabilitzar-se de la seua pròpia formació i acompanyar en la formació dels seus companys d'unitat.
5. Participar activament en les diferents estructures federatives i col·laborar amb les entitats del seu entorn més proper (associacions, parròquia, entitat patrocinadora, etc.)
6. Elaborar, portar el seguiment i avaluar els programes personals, els dels equips i els d'unitat, tenint en compte les necessitats i capacitats de la persona.
7. Responsabilitzar-se del seu propi desenvolupament i viure els valors cap als quals tendeix el model de persona que proposem per a construir un món millor.
8. Aplicar el mètode projecte com a sistema de treball que es desprèn de la pedagogia escolta.
9. Participar activa i responsablement en la tasca educativa de la seua unitat i del grup.
10. Realitzar activitats segures.

2.2. Funcions del coordinador de branca d'exploradors

1. Participar activament, coordinar i animar l'elaboració, seguiment, execució i avaluació del PEG.

2. Participar activament en la vida del seu grup i en les seues estructures. Organitzar, coordinar i animar la seua unitat.

3. Establir relacions amb els pares i mares de la seua unitat per a afavorir una tasca educativa integradora.

4. Responsabilitzar-se de la seua pròpia formació i motivar i acompanyar en la formació dels seus companys d'unitat.

5. Animar a la participació activa dels membres de la seua unitat en les diferents estructures federatives i col·laborar amb les entitats del seu entorn més proper (associacions, parròquia, entitat patrocinadora, etc.)

6. Animar i coordinar l'elaboració, portar el seguiment i avaluació dels programes personals, els dels equips i els d'unitat, tenint en

compte les necessitats i capacitats de la persona.

7. Responsabilitzar-se del seu propi desenvolupament, afavorir el dels membres de la seua unitat i viure els valors cap als quals tendeix el model de persona que proposem per a construir un món millor.

8. Vetllar per l'aplicació del mètode projecte com a sistema de treball que es desprèn de la pedagogia escolta.

9. Participar activa i responsablement en la tasca educativa de la seua unitat i del grup.

10. Vetllar per la seguretat de les activitats que es realitzen en la seua unitat.

11. Vetllar per la tasca educativa de la seua unitat i del grup.

12. Coordinar i gestionar campaments i llocs d'acampada.

2.3. Orientacions per a l'educador de la branca d'exploradors

Actituds, habilitats i coneixements bàsics:**ACTITUDS:**

Actiu
Imaginatiu
Creatiu
Comprensiu
Pacient
Empàtic
Assertiu
Atent a la diversitat dels xiquets
Que incorpore a la seua vida els valors en què intenta educar

HABILITATS:

Domini de distintes tècniques en la natura
Capacitat d'improvisació
Capaç de mantindre el control de les situacions conflictives

CONEIXEMENTS:

Coneixedor del mètode general i el de branques
Coneixedor dels interessos i influències de l'ambient dels xiquets
Poseïdor d recursos d'animació

3. OBJECTIUS EN LA UNITAT D'EXPLORADORS

Relació amb u mateix

Línea educativa: Intel·lectual

1/4

Objectius específics:

- Recollir informació percebent el medi que l'envolta amb els cinc sentits.
- Analitzar una situació des de diferents punts de vista.
- Identificar els elements principals d'un problema i intentar buscar solucions constructives..

Continguts a treballar a la branca:

- Assertivitat
- Responsabilitat
- Actitud crítica
- Afany de progrés
- Construir, transformar
- Estimulació dels cinc sentits
- Creativitat, imaginació
- Superació
- Autonomia

Relació amb u mateix

Línea educativa: Afectiva

2/4

Objectius específics:

- Interessar-se per l'adequada expressió de les pròpies emocions.
- Ser capaç de reconèixer les seues pròpies emocions.
- Analitzar i respectar els sentiments i les emocions dels altres.

Continguts a treballar a la branca:

- Sentiments
- Empatia
- Assertivitat

Relació amb u mateix

Línea educativa: Caràcter

3/4

Objectius específics:

- Conèixer i valorar les seues pròpies capacitats i limitacions.
- Conèixer i valorar el seu paper en el grup.
- Prendre decisions en la patrulla tenint en compte les possibles conseqüències.
- Ser feliç.
- Analitzar la realitat i a l'altre.
- Acceptar i acomplir amb les seues responsabilitats.
- Afrontar les situacions amb optimisme.
- Identificar el seu propi desenvolupament i evolució dins la patrulla.
- Tindre seguretat en la realització de les activitats quotidianes.

Continguts a treballar a la branca:

- Pensament lateral
- Responsabilitat
- Felicitat
- Alegria
- Esforç
- Visió crítica
- Sentit de l'humor
- Xicotet grup
- Autoestima
- Superació
- Presa de decisions

Relació amb u mateix

Línea educativa: Física

4/4

Objectius específics:

- Desenvolupar i identificar els seus sentiments psicosexuals: desig, atracció i enamorament.
- Realitzar activitats sense discriminació de gènere cap a ell mateix i cap als altres.
- Conèixer i aplicar pautes d'higiene i ordre cap a el mateix i cap al seu entorn.
- Desenvolupar hàbits de salut i alimentació i conèixer les conseqüències d'una alimentació inadequada.
- Potenciar les habilitats i destreses físiques del seu cos, coneixent les seues limitacions.
- Conèixer els efectes negatius de les drogues (iniciació).

Continguts a treballar a la branca:

- Gènere	- Possibilitats i limitacions del cos
- Sexualitat	- Iniciació a les drogues
- Afectivitat	- Hàbits alimentaris
- Ordre i higiene	- Anorèxia i bulímia

Relació amb els altres

Línea educativa: Convivència

1/3

Objectius específics:

- Conèixer i respectar diferents estils de vida, classes socials, etc.
- Ser conscient de la societat en què està immers.
- Optar per la distribució justa de les tasques, sense explotacions ni privilegis.
- Acceptar i respectar les aportacions i opinions dels altres.
- Adquirir habilitats de comunicació per relacionar-se amb els altres.
- Ser capaç de jugar un paper de mediador en cas de conflicte en el grup.

Continguts a treballar a la branca:

- Heterogeneïtat: immigrants, religió, sexe, classe social, idees polítiques, discapacitats (físics, psíquics, sensorials).
- Respecte
- Empatia
- Mediació
- Tolerància
- Habilitats de comunicació.
- Anàlisi esquemes publicitat.
- Coeducació.
- Diversitat com a enriquiment.
- Coneixement, manteniment, construcció i vivència de la pròpia cultura.

Relació amb els altres

Línea educativa: Cooperació i lideratge

2/3

Objectius específics:

- Prendre decisions amb els altres i respectar-les.
- Gestionar i responsabilitzar-se dels propis projectes (aventures).
- Conèixer el desenvolupament sostenible.
- Ser capaç de situar la seua pròpia acció dins l'entorn més pròxim (barri, local, etc.).

Continguts a treballar a la branca:

- Educació de la iniciativa
- Responsabilitat en el grup
- Cooperació

Relació amb els altres

Línea educativa: Servei

3/3

Objectius específics:

- Participar en l'organització de projectes socials realitzats per la patrulla o la Unitat d'Exploradors.
- Responsabilitzar-se de les seues accions davant situacions injustes.

Continguts a treballar a la branca:

- Actitud d'ajuda
- Potenciar la reflexió
- Egoisme

Relació amb el món

1/6

Línea educativa: Medi Ambient

Objectius específics:

- Mostrar interès per augmentar els coneixements sobre el seu entorn.
- Conèixer distintes accions que ajuden en la conservació i millora de la natura.

Continguts a treballar a la branca:

- Curiositat, inquietud
- Explorar
- Obertura a l'entorn
- Respecte
- Relació amb la natura (vivència...)
- Flora i fauna
- Geologia
- Rutes naturals
- Campisme
- Orientació i topografia
- RRRR(reciclar, reutilitzar, reduir, recuperar)

Relació amb el món

Línea educativa: Informació

2/6

i medis de comunicació

Objectius específics:

- Saber distingir entre la publicitat, com a eina per vendre productes, i la informació, com a eina de coneixement.

Continguts a treballar a la branca:

- Curiositat, inquietud
- Explorar
- Afany de progrés
- Diferents medis de comunicació: ràdio, premsa, TV, Internet...

Relació amb el món

Línea educativa: Tecnologia

3/6

Objectius específics:

- Perfeccionar i posar en pràctica les seues destreses tècniques i habilitats manuals.
- Realitzar un ús responsable de les noves tecnologies.
- Gaudir de les relacions socials sense necessitat de les noves tecnologies.
- Conèixer els beneficis i els perjudicis de les noves tecnologies.

Continguts a treballar a la branca:

- Curiositat, inquietud
- Creativitat
- Gaudi
- Ús de les tecnologies: Internet, videojocs, mòbil, mp3, TV...
- Habilitats tècniques i manuals

Relació amb el món

Línea educativa: Consum

4/6

Objectius específics:

- Identificar els models de consum mediatitzats.
- Consumir d'acord amb què necessita..

Continguts a treballar a la branca:

- Actitud crítica
- Responsabilitat
- Austeritat
- Consum de productes
- Consum de recursos
- Modes i marques
- Economia
- Globalització
- Piràmide de Maslow

Relació amb el món

Línea educativa: Treball

5/6

Objectius específics:

- Assumir responsabilitats tant en la patrulla com en la vida quotidiana.
- Superar-se en les accions del dia a dia.

Continguts a treballar a la branca:

- Afany de progrés
- Responsabilitat
- Autonomia
- Esforç, treball, superació
- Actitud crítica
- Estudis

Relació amb el món

Línea educativa: Cultura

6/6

Objectius específics:

- Conèixer i respectar les diferents manifestacions de la pròpia cultura.
- Explorar diferents cultures i interrelacionar-se amb elles desenvolupant actituds de respecte.
- Gaudir de les manifestacions i tradicions culturals com a font de coneixement i oci.

Continguts a treballar a la branca:

- Curiositat, inquietud
- Descubriment
- Respecte
- Tradicions
- Cultures del món (interculturalitat)
- Literatura
- Art
- Música
- Llengua

Relació amb la transcendència

1/3

Línea educativa: Coneixer

Objectius específics:

- Aprofundir en els sentiments, somnis i inquietuds del jove, aprofitant les ocasions espontànies i el diàleg personal amb l'animador.
- Entendre Jesús com a persona que, convençuda que un altre món era possible, va aconseguir el seu somni.
- Treballar els somnis i utopies en la realització de les aventures.
- Experimentar l'amor de Déu des de la vida en la Unitat d'Exploradors, des dels amics, des de la família, des de la natura...
- Acceptar la seua pròpia realitat, amb les limitacions o xicotetes decepcions i potenciar els aspectes més positius.
- Compartir-ho tot, somiant junts i treballant per i amb els altres.
- Descobrir i respectar diferents cultures i la seua riquesa espiritual.

Continguts a treballar a la branca:

- Model de persona
- Treball en equip

Relació amb la transcendència

2/3

Línea educativa: Viure

Objectius específics:

- Conèixer persones i espais que treballen al servei dels altres.
- Agafar responsabilitats per a millorar el nostre entorn (família, aventura, escola...).

Continguts a treballar a la branca:

- Modelos de persona
- Jesús como modelo
- Modelo de Iglesia
- Apertura
- Conocimientos de otras religiones

Relació amb la transcendència

3/3

Línea educativa: Celebrar

Objectius específics:

- Apreciar les xicotetes atencions i detalls en la relació amb els companys.
- Expressar els estats d'ànim, allò que els preocupa i els emociona, tenint en compte la situació dels companys.
- Tindre sentiment de pertinença a una comunitat oberta i plural (escoltes, parròquia, barri, poble,...).
- Disfrutar de la natura experimentant moments de descans i silenci.
- Meravellar-se i admirar els elements de la natura (la nit, les estrelles, la pluja, els arbres, les flors...).
- Consolidar i destacar el grup d'amics com un àmbit important on sentir-se volgut i acollit.
- Fer d'allò que es viu motiu de celebració i pregària (pujar a la muntanya, encendre un foc, inici de la marxa...).

Continguts a treballar a la branca:

- Interreligiositat
- Ser transcendent
- Apertura
- Valors
- Amor com a valor motor

4. ELS ELEMENTS DEL MÈTODE ESCOLTA EN LA UNITAT D' EXPLORADORS

4.1. Marc simbòlic

El marc simbòlic és una eina fonamental en la pedagogia escolta, un reflex de la societat que apareix en totes les branques, guardant una progressivitat en la proporció de fantasia i realitat.

A través del marc simbòlic els nostres xavals interioritzen l'estil de vida que perseguim mitjançant la vivència d'uns valors determinats,

unes normes, uns models, una organització social i una simbologia (ritus, costums, símbols), tot açò dins d'una història o fil conductor.

Els educadors deuen motivar perquè es mantinga viu el marc simbòlic, ja siga l'estable o el del projecte, així com encarregar-se del seu enriquiment.

4.1.1. Marc simbòlic del projecte

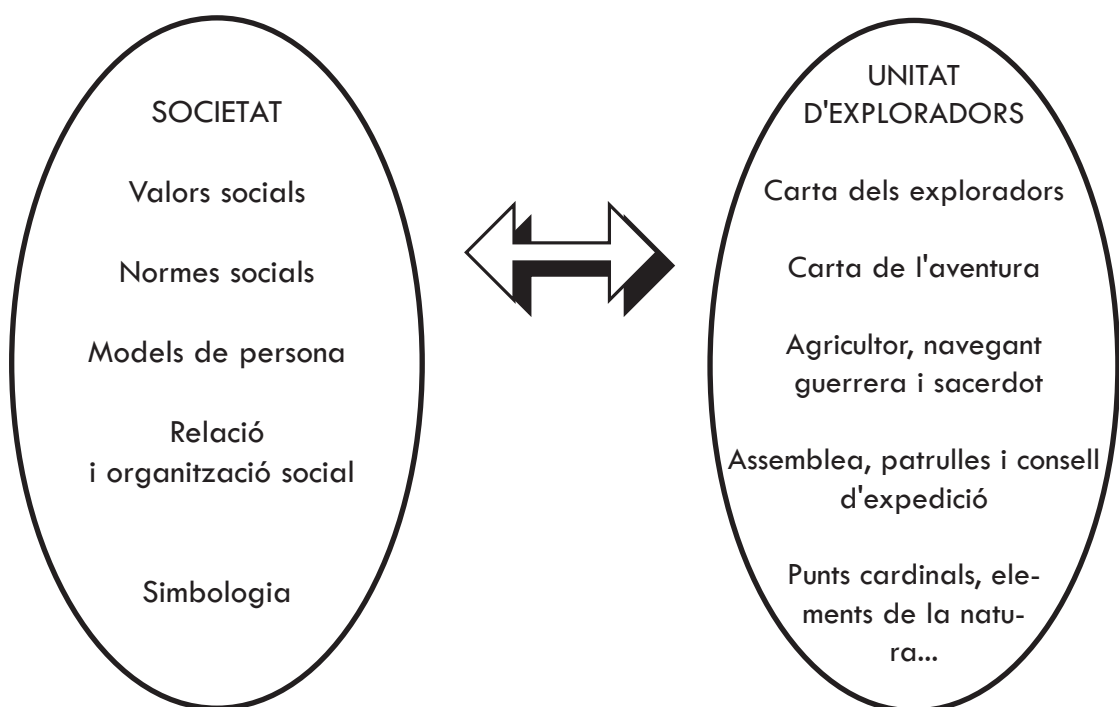
Cada aventura que emprenen els exploradors, està emmarcada dins d'un marc simbòlic

d'aquest projecte en concret.

4.1.1. Marc simbòlic estable

Des de sempre l'ésser humà ha tingut la inquietud per conèixer, buscar i anar trobant respostes que guien un camí cap a un món millor. Amb aquesta finalitat moltes vegades organitzaven expedicions que partien en alguna direcció cap a lo desconegut.

La natura plantejava quasi sempre la pregunta i donava la resposta, provocant la necessitat d'entendre, protegir i gaudir d'allò que ens dóna la vida i ens ha fet caminar fins al lloc en què ens trobem.

4.1.3. Simbologia

Quatre relacions

Els exploradors s'agermanen amb la natura i d'aquesta manera, relacionen els quatre elements que al llarg dels temps l'han creat i transformat, amb les quatre relacions que formen i modelen a la persona.

Així el FOC fa referència a la relació amb u mateix, amb el seu cos i amb la seua ment; la

relació amb els altres s'identifica amb l'AIGUA, degut a la seua gran capacitat per a mesclar-se i servir de nexa d'unió entre distints elements; la TERRA representa la relació amb el món, un món que habitem i podem explorar; i per últim l'AIRE simbolitza la relació amb la transcendència, amb allò que va més enllà de la pròpia persona, dóna sentit a la nostra vida i ens convida a reflexionar.

Etales

Proposem una Unitat d'Exploradors que, aventura rere aventura, cresca i es desenvolupe en tots els àmbits de la persona. Sent, al mateix temps, el camí que ens dibuixen els quatre punts cardinals que marcaran el canvi d'etapes dins de la seua vida en la unitat.

L'explorador, quan entra en la unitat, comença a caminar cap a l'Est (etapa d'acollida) cap on ix el sol naixent. En aquesta etapa aprendrà dels altres com viuen les seues aventures, participant d'elles coma jove aprenent fins que ell vullga formar part de la unitat, després de la cerimònia de la promesa, comença a caminar cap al Sud, on començarà a viure com a explorador amb responsabilitats (etapa de desenvolupament)

En aquest rumb començarà el somni, l'aventura, el més enllà, allò que l'individu pot arribar a ser si es comporta segons els valors establerts.

Aquesta és l'etapa més llarga; en ella proposarà i realitzarà aventures junt als seus companys exploradors, treballant les quatre relacions que formen el seu ser fins a canviar el rumb del camí.

En aquest viatge l'explorador es dirigirà cap a l'oest, prenent el camí que el portarà fins a deixar la seua unitat. Aquest últim període (etapa de servei) el viurà dins de la unitat com a explorador expert, que prendrà responsabilitats però sobretot ajuda als altres a complir les seues. Aquesta etapa acaba quant deixa la unitat cap al Nord en busca de nous companys i nous reptes.

4.1.4. Organització dels exploradors

La Unitat d'Exploradors pren les decisions importants en assemblea, entre tots trien democràticament les aventures, les realitzen, celebren i avaluen.

Però la gran part del treball es realitza per patrulles, xicotets equips de 5 o 6 persones que es responsabilitzen d'una missió, és a

dir, dels diferents aspectes en que es divideix l'aventura.

Perquè aquestes missions estiguen ben definides i organitzades, cada patrulla tria un guia que serà el coordinador de l'equip, i es reunirà amb els altres guies i educadors en els consells d'expedició.

4.1.5. Normes dels exploradors

Cada vegada que decideixen emprendre una nova aventura, l'assemblea estableix unes normes en la Carta de la Aventura, carta que deuen signar tots els que van a participar en la mateixa.

El paper de l'educador és guiar aquestes normes cap als valors que apareixen en la carta dels exploradors.

4.1.6. Model de persona

Les persones que s'han compromès a viure com a exploradors tenen com a model quatre persones que treballen en contacte amb els

quatre elements. D'aquesta manera intentaran créixer en tots els àmbits de la persona que es recullen en les quatre relacions:

✓ L'Agricultor representa la relació amb el món, la terra. Percep l'entorn on des de l'arrelament d'on viu, però sense oblidar que la seua sensibilitat per la natura té una dimensió global, una responsabilitat col·lectiva. Valora la saviesa del temps, dels avantpassats i afegeix una revisió creativa que el converteix en una persona activa i preocupada per la situació del món.

✓ La Navegant s'arrisca a viatjar, a conèixer millor a les persones per a intercanviar amb elles, simbolitza la relació amb els altres. La curiositat, la necessitat de contacte i de compartir, la duen a conèixer i relacionar-se amb els altres. Açò li suposa un treball de conèixer-se a ella mateixa, de reconèixer tant les seues carències com les seues "mercaderies" per poder intercanviar amb l'altre.

✓ La Guerrera, relacionada amb el foc, és una persona intel·ligent, forta de caràcter i d'estat físic, i que sap reconèixer les emocions que la mouen. Representa la relació amb u mateix. La guerrera desenvolupa la consciència d'estar alerta i buscar la impecabilitat dels seues actes; persegueix la fortalesa interior front a les proves de la vida.

✓ El Sacerdot és representat per l'aire. Una persona que desenvolupa la consciència transcendent buscant el sentit de la seua vida i de la felicitat. Coneix i aprofundeix en les seues creences enriquint-se amb altres diferents a la seua.

4.2. Llei i promesa

La llei i la promesa és l'element dels mètode escolta que ens dóna genuïtat i està present en la vida de tot explorador.

La llei escolta recull els valors que volem que guien es passos dels nostres exploradors, expressant amb la promesa els seu compromís personal sent protagonista del seu propi desenvolupament.

Açò suposa que la promesa és el punt de partida del camí que ell mateix elegeix seguint el rumb cap a la recerca d'un món millor.

Tenint en compte la progressió des de castors fins a companys i en el moment evolutiu dels nostres xavals de la nostra unitat, propo-

sem un text obert on cada explorador que vaja a realitzar el seu compromís puga construir i dotar-lo d'un sentit personal. Per exemple:

" Amb l'ajuda dels meus companys trie el meu propi camí i em compromet a seguir la carta dels exploradors desenvolupant els quatre elements..."

" M'agrada el que m'han ensenyat els meus companys i vull començar el meu camí amb ells, comproment-me a viure segons la carta dels exploradors desenvolupant-me en les quatre relacions..."

Carta dels exploradors

Caminant pel món, cercarem noves experiències, descobrirem a cada pas tot tipus de cultures de les quals amb curiositat i respecte, aprenem a ser més oberts als altres, comprenent el veritable valor de les coses.

Juntament amb els nostres companys, realitzarem aventures increïbles que ens ajuden a conèixer-nos millor entre nosaltres per a superar amb alegria i il·lusió les dificultats que apareguen.

A l'arribada al cim d'una muntanya, la immensitat de la natura ens meravella, és el moment de fer un alt en el camí per a pensar i donar ales a la nostra imaginació; reflexionant sobre l'adreça que duem, amb la possibilitat de canviar el rumb.

Mirant amb ulls crítics el món, intentarem millorar-lo amb cadascuna de les nostres accions, prenent com model la persona de Jesús.

4.3. Educació per l'acció

L'educació per l'acció en la Unitat d'Exploradors, on els joves són els protagonistes, es concreta en les aventures, on mitjançant

la seua participació i responsabilitat en el joc, construeixen el coneixement.

Paper de l'educador

El xavals proposen i elegeixen les aventures i els educadors s'encarreguen de acompanyar-los en la programació, reflexió i revisió de les activitats i del seu treball en les mateixes, buscant el canvi en les actituds a través de la observació crítica de la societat per a aconseguir la transformació social.

4.4. Vida en xicotets grups

La forma de vida dels exploradors està organitzada a través de xicotets grups naturals, de 5 ó 6 persones, o cadascú es sent a gust i acollit, creant un ambient on els siga més fàcil participar, comunicar-se, compartir, conèixer-se... mitjançant aquesta forma de treball els membres de cada patrulla van descobrint i acceptant gradualment responsabilitats desenvolupant la seua personalitat i aprenent a ser membre actius d'una comunitat, potenciant així la autonomia i l'actitud democràtica.

El sentit de pertinença a la patrulla i als espais de vivència del treball en equip ajuden

a dur a terme la missió a la qual s'han compromès dins de l'aventura.

Així, l'eixida de patrulla o raid és converteix en una activitat fonamental per a aconseguir la cohesió de la patrulla; aquesta eixida és una experiència generalment nova per a ells i enriquidora, en ella es fomenten activitats com: reflexionar junts, buscar alguna cosa que fer en un poble, construir un vivac per a dormir i sobretot el sentiment de responsabilitat que sorgeix en tots per la cura del grup quan no hi ha cap adult present.

Buscant el funcionament autònom de les patrulles proposem que les figures del guia i subguia de patrulla es mantinguin durant tota la ronda solar, ja que ho vegem necessari per a consolidar les característiques que hauria de tindre un bon coordinador:

- ✓ Ser capaç de transmetre confiança i respecte.
- ✓ Augmentar l'optimisme i entusiasme.
- ✓ Prestar atenció personal a cadascun dels seus companys de patrulla.
- ✓ Ser optimista en circumstàncies difícils, per indicar equivocacions, resoldre conflictes i manejar moments durs.
- ✓ Treballar en equip.
- ✓ Motivar la participació en el projecte.
- ✓ Ser representant institucional.
- ✓ Donar exemple de disponibilitat i honestedat en les seues actuacions, que deuen ser coherents amb la visió, missió i valors de la organització.

Paper de l'educador

La vida en xicotets grups cobra una especial importància en la Unitat d'Exploradors, comença la seua adolescència i el grup d'amics es transforma en el seu grup de referència. Per aquesta raó els educadors es preocuparan per fomentar el funcionament real de les patrulles. Per a dur-ho a terme poden revisar els indicadors que promouen la vida en xicotets grups:

- El nombre de membres
- El tipus d'interacció
- La motivació
- L'origen
- L'organització
- El lideratge
- Responsabilitats de la patrulla
- Identificació, sentiment de pertinença, noms, llocs propis...
- Espais de vivència del treball en equip

La proposta de patrulles naturals per a tota la ronda solar no significa, ni que hàgem de deixar tota la responsabilitat de la divisió als exploradors, ni que siguin impossibles els canvis. Si pensem que als nostres xavals els costarà fer els grups a ells sols, els ajudarem a realitzar-los, seguint sempre la premissa de que es troben en un ambient d'amistat en els seus equips, per aquesta raó estan oberts a modificacions al llarg de la ronda.

4.5. Programes progressius i atractius

S'entén per programa la declaració prèvia sobre el procés educatiu que segueixen els exploradors en l'escoltisme. És un sistema que defineix totes les accions que anem a realitzar i els seus objectius finals, encara que parteix del fet que les activitats es desenvolupen amb més o menys espontaneïtat en funció dels interessos i aspiracions dels exploradors.

Un programa educatiu deu respondre a tres preguntes fonamentals:

Què fa un explorador en l'escoltisme?

La resposta a aquesta pregunta serien les activitats que en el nostre cas es troben emmarcades dins de les aventures.

Com ho fa? Ací parlem del mètode coma a sistema amb el qual organitzem les activitats que proposem als exploradors.

Per què ho fa? En aquest cas ens referim als objectius educatius finals proposats per a cada branca, que es defineix d'acord amb la Missió i Principis de l'Escoltisme.

El programa déu facilitar un procés de tres fases, sempre tenint en compte l'acompanyament dels educadors i les educadores:

- Comprendre els objectius educatius. Açò implica el conèixer-los i fer-los propis; aquesta serà la millor manera d'assegurar en els exploradors una motivació pel desenvolupament personal.
- Personalitzar la proposta als interessos, necessitats i aspiracions de cada explorador.

Sols així podrem assegurar un programa útil i eficaç per a tots.

Veure reconegut el progrés de forma que s'enfortisca l'autoestima i la motivació per a continuar amb el procés.

El nostre programa ha de tenir un caràcter progressiu, és a dir, ha de proposar un repte continu per als exploradors en totes i cadascuna de les àrees de desenvolupament de la persona: física, social, espiritual, afectiva, intel·lectual i del caràcter. D'aquesta forma aniran adquirint confiança i augmentant la seua motivació, però en qualsevol cas ha d'ajustar-se a la realitat, possibilitats i potencialitats de cada explorador o exploradora per a poder assegurar que cada activitat suposarà un progrés real.

El nostre programa ha de ser una proposta atractiu per als exploradors. És per això que sorgeix de l'activitat espontània dels i les joves, utilitzant els seus propis interessos com a eix del procés educatiu. Són els exploradors qui proposen, en gran mesura, les activitats a desenvolupar i en molts casos les metes a aconseguir amb aquestes.

El paper de l'educador, és el d'ajudar-los a convertir aquests reptes en objectius clars adaptats al seu moment evolutiu, és a dir, orientar-los perquè el camí de cadascun es vaja trobant amb els quatre elements de la natura i així arribe a tots els àmbits de la persona. També ajudaran a analitzar críticament els seus interessos per a poder guiar-los cap al descobriment de noves inquietuds relacionades amb les necessitats reals existents en el seu entorn.

Cada vegada que els exploradors es plantegen iniciar una nova aventura cerquen allò que més els inquieta, que més els interessa i per descomptat allò que supose un repte, un constant aprenentatge i un continu desafiament per a seguir avançant en el seu camí.

4.6. Vida en la natura

Els exploradors obrin rutes, descobreixen, trenquen amb els rumbos normals a la recerca de noves experiències, del perill i dels "llances estranys" que li ofereix la natura, anhelant terres i mars nous "mai vists"; s'alimenten de situacions inusuals, mostrant la alteritat i bategant lluny de les multituds s'identifiquen amb la natura; a la qual admiren i respecten.

Per això aquest és el punt clau, ja que la natura és el marc ideal per a la realització d'un sens fi d'activitats, sent un espai idoni per a viure experiències que desenvolupen els seus sentits, les habilitats personals i grupals i els sentiments. Les activitats en la natura són un mitjà de socialització, on els exploradors observen tot allò que la natura els ofereix, els ajuda a descobrir el seu lloc en el món i tenir accés a una dimensió espiritual.

Una activitat molt adequada és la ruta, l'eixida a la muntanya de tota la unitat durant diversos dies. En ella es comparteix quasi tot, el

que carregues en la motxilla, l'esforç per arribar dalt de la muntanya, la preocupació per animar als que els costa més, el descans tots junts a la nit... es tracta de la vivència de situacions distintes a les quals estan acostumats, el que facilita un canvi d'actituds i per tant de valors.

En moltes ocasions hem d'esforçar-nos per a produir aquests acostaments, amb la flora i fauna del lloc, creant en ells sentiments d'admiració, ensenyant-los tècniques i la capacitat de valer-se per si mateixos en llocs desconeguts perquè fent seua la natura la defensen i conserven.

Aquestes vivències els ajudaran a valorar les necessitats que els crea i imposa la societat i d'aquesta manera, mitjançant la reflexió sobre els seus hàbits de consum podran actuar per a aconseguir un món millor.

Tot apropament a la natura hauria de suposar:

- El descobriment i la consciència de la flora i la fauna existents en el lloc.
- La sensibilitat en la defensa i en la conservació de la natura.
- La capacitat de valer-se en un mitjà desconegut sense necessitat de danyar-lo.
- Equilibri ecològic.
- Aprenentatges tècnics: orientació i lectura de mapes, cabulleria, primers auxilis, salut, higiene i nutrició...

4.7. Paper de l'educador

Els educadors de la Unitat d'Exploradors han de complir dos papers fonamentals, d'una banda han de ser models reals d'aquests homes i dones que pretenen que arriben a ser els seus xavals.

D'altra banda els acompanyarà en el seu camí de construir-se a si mateixos, facilitant-los el procés i, permetent que cometin errors, els ajudaran oferint-los alternatives perquè troben solucions.

5. MÈTODE PROJECTES: L'AVENTURA

5.1. Què es la aventura?

L'aventura és el projecte que es treballa en la Unitat d'Exploradors. La proposen, trien i realitzen els exploradors segons els seus centres d'interès, sent en tot moment els protagonistes. Amb ella aprenen a viure en comunitat respec-

tant als altres i aprenent d'ells, autogestionant els seus aprenentatges i desenvolupant-se individual i col·lectivament a través del joc.

5.2. Fases de la aventura

Una fase prèvia al projecte la responsabilitat del qual recau en el kraal és: **Motivar**.

MOTIVAR que busca:

- ✓ Educar en els centres d'interès dels exploradors, donant a conèixer noves realitats i amb açò, noves motivacions que s'apropen als valors escoltes.
- ✓ Fomentar la creativitat.
- ✓ Ajudar-los a descobrir temes o aspectes nous.

Pot fer-se a través d'una ambientació general amb infinitat de temes/idees que no tinguin connexió entre si, amb un joc amb fotos/llibres de diferents temes de cultures, activitats o llocs en una o diverses reunions o en una acampada.

És important que les idees aportades siguin moltes perquè els exploradors trien i facen seua l'aventura segons els seus interessos. D'aquesta forma ens assegurem la seua motivació i protagonisme.

5.2.1. Idear i proposar

És la primera fase del projecte en la qual els exploradors són els protagonistes. Pot realitzar-se en una o dues reunions, en una acampada o

en una eixida. La part d'idear i preparar la presentació de l'aventura és una tasca de la patrulla:

Paper de l'educador

Fer-se present de tant en tant per a comprovar que tots participen, que tots són escoltats, que ningú imposa la seua opinió, que argumenten les seues propostes, per a animar, etc. intervenint només en cas necessari. Hi ha algunes tècniques interessants que podem proposar a les patrulles per a portar a terme aquesta fase: pluja d'idees, philip 66, panells visuals,...

5.2.2. Elegir

És la segona fase i es realitza en l'assemblea d'exploradors. Pot fer-se en la mateixa reunió

que cada patrulla presenta la seua aventura o en una acampada junt a les fases anteriors.

Paper de l'educador

Fomentar el diàleg, que tots expressen la seua opinió i la puguem argumentar i que tots siguen escoltats. L'ideal és arribar a una aventura consensuada, però tampoc és imprescindible. Cal evitar que aquesta fase s'allargue eternament. No hi ha res roí en fer una aventura unint varies, sempre que hagen arribat a això d'una manera raonada i coherent, però tampoc cal optar per això com solució fàcil.

5.2.3. Organitzar-se

Dins d'aquesta fase cal distingir:

CONSELL DE PATRULLA:

Una vegada decidida l'aventura es reuneixen les patrulles per a concretar la seua missió i els compromisos personals amb les responsabilitats de cada membre de la patrulla en la missió. És aconsellable que cada patrulla es reunisca per separat, en dies diferents dels de les reunions normals dels dissabtes, ja que és un moment idoni per a treballar el sentiment de patrulla. Cada patrulla ha d'elaborar una proposta de calendari per a la realització de l'aventura que el guia durà al consell d'expedició i consensuarà amb les propostes de les altres patrulles. Es pot aprofitar aquesta reunió per a fer una proposta de carta de l'aventura.

Paper de l'educador

Ha de seguir amb la seua presència intermitent intervenint sols quan ho considere necessari per a animar, conciliar, centrar, etc.

ENRIQUIMENT:

És responsabilitat del kraal. Una vegada triada l'aventura i perfilades les missions, el kraal ha de preparar el consell d'expedició. Per a això analitza la progressió personal de cada explorador i els objectius del Programa Educatiu de Branca per a tenir clar i consensuat,

d'una banda quin aspecte cal treballar amb cada xiquet i com aconseguir que els exploradors ho tinguen present a l'hora de decidir el seu compromís personal, i per altre quins aspectes necessita millorar la Unitat d'Exploradors i com es pot treballar en el marc de l'aventura triada.

CONSELL D'EXPEDICIÓ:

És la reunió dels guies de les patrulles i el kraal per a ultimar l'organització de l'aventura. Seria aconsellable fer-la un dia diferent als de les reunions normals de la Unitat d'Exploradors i crear un ambient especial amb un berenar o alguna cosa semblant. En aquest consell es concreten les missions triades per cada patrulla, s'estableix el calendari definitiu, s'exposen les responsabilitats de cada explorador per a la definició del seu compromís personal, per a solucionar possibles problemes de duplicitat o mancances.

Paper de l'educador

Moderar perquè cada guia puga expressar les decisions de la seua patrulla i proposar allò que considere necessari per a treballar els objectius del Projecte Educatiu de Rama. Al final de la reunió ha de recapitular per a assegurar que tots els guies tenen clar el que han de transmetre a les seues patrulles.

FORMALITZACIÓ DE COMPROMISOS: Els guies contenen a la seua patrulla les decisions preses en el consell d'expedició. A partir d'aquest moment els exploradors formalitzen els

seus compromisos personals en els quaderns de progressió personal. Els compromisos es formalitzen en la patrulla on tots poden i han d'opinar, ajudar i motivar.

Paper de l'educador

Fer reflexionar a cada explorador sobre les àrees que ha de treballar o en les quals ha d'esforçar-se més.

5.2.4. Realitzar

En la primera reunió de tota la unitat, una vegada formalitzats els compromisos es redacta la carta de l'aventura deixant-la a la vista en el mural de l'aventura. En aquesta fase es realitzen les missions, i es desenvolupen els compromisos personals, per a la patrulla i/o per a tota la unitat. La durada ideal d'aquesta fase

és de 4 a 8 reunions, procurant que la realització del projecte no es veja interrompuda per llargs períodes com les vacances escolars, per a evitar la pèrdua d'interès. És ací quan els exploradors adquireixen noves capacitats i posen les que ja tenen al servei dels altres.

Paper de l'educador

Acompanyar a cada explorador en la realització del seu compromís i participant en les activitats com un explorador més. Cap a la meitat d'aquesta fase, l'educador ha de revisar amb cada explorador el compromís personal perquè aquest analitze com ho duu, veure si hi ha problemes de temps o de capacitats, tant de més com de menys, és a dir que el resultat de la revisió pot ser una reflexió que duga a l'explorador a ampliar el seu compromís. La fase acaba amb el "Boom" de l'aventura que sol ser una acampada on es posa en pràctica tot allò après i es realitzen les activitats més significatives.

5.2.5. Celebrar

En aquesta fase tota la unitat celebra l'èxit de l'aventura. Pot tenir lloc al final del Boom, en la mateixa acampada. És important l'ambient de festa, de celebració. En aquest moment s'haurien de posar en comú els sentiments i emo-

cions viscudes al llarg de l'aventura. És un moment perfecte per a reflexionar sobretot el viscut, si pot ser a la llum de textos espirituals: Paraula de Déu, contes, pensaments,...

5.2.6. Avaluar

És l'última fase del projecte que realitza l'assemblea d'exploradors.

L'avaluació dels quaderns de progressió personal i dels compromisos personals

es fa en patrulla i és preferible fer-la abans de l'avaluació general per a poder aportar a l'assemblea el que es considere útil per al creixement comunitari.

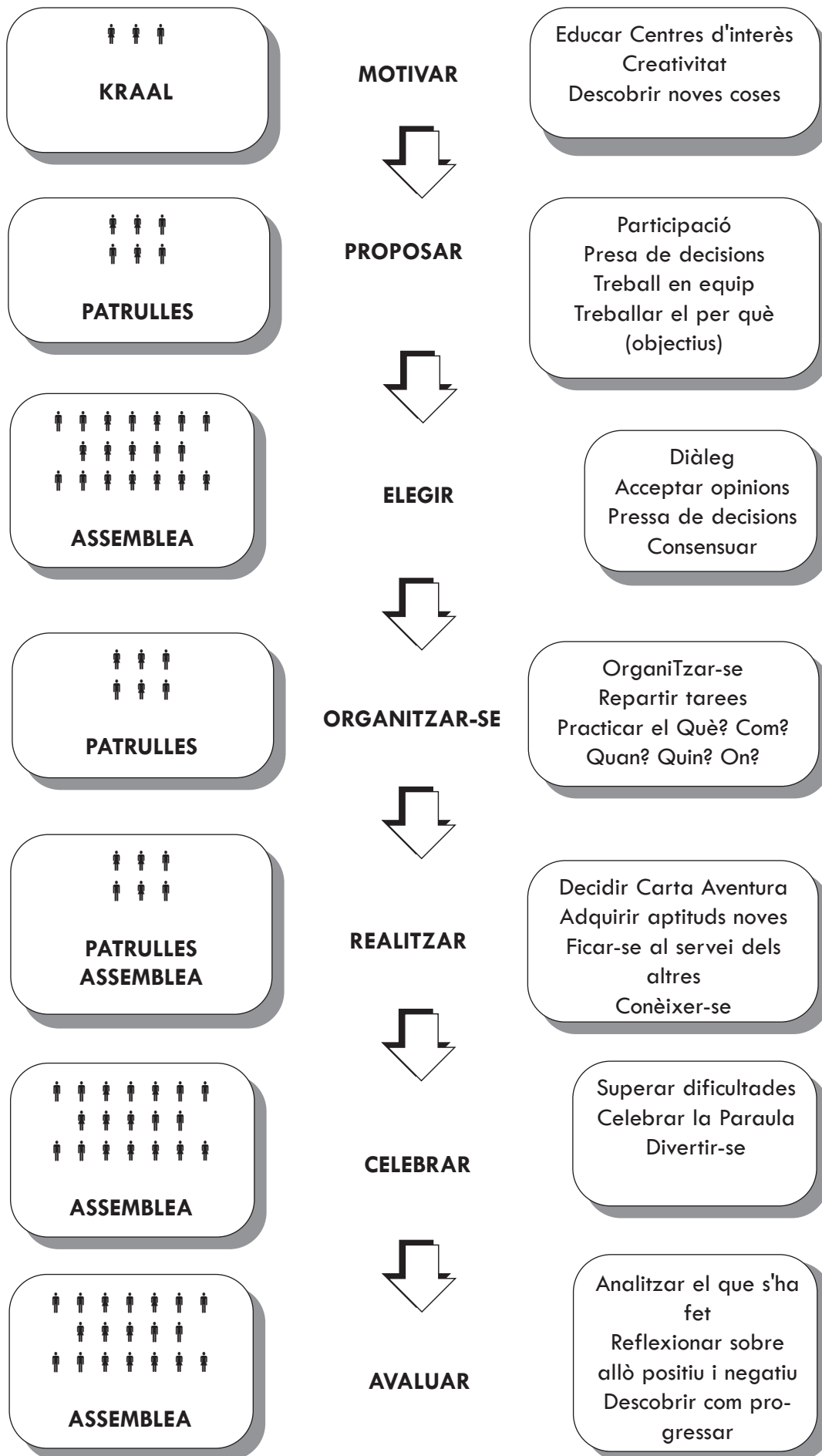
Paper de l'educador

Actiu, com un explorador més, encara que també ha de mantenir el seu paper d'acompanyant vetllant perquè tots opinen i siguen escoltats, demostrant amb el seu exemple que de les errades s'ha d'aprendre. Es tracta d'analitzar el realitzat i detectar els èxits i les errades, tant en les activitats com en el compliment de la carta de l'aventura.

A continuació presentem un quadre on queden reflectides les fases del projecte. A la dreta (en requadre gris) el que es treballa en cada fase i a l'esquerra qui ho fa i el que es treballa específicament. En totes elles l'explora-

dor és el protagonista.

En requadre a part estan la motivació i l'enriquiment per tractar-se de treball que realitza el kraal sense que els troopers tinguin responsabilitat alguna.

Proposar	L'educador pot animar a la unitat d'explorador a utilitzar les noves tecnologies (power point, càmera digital...) per a presentar les seues propostes, ja que són un centre d'interès molt important en aquestes edats. És interessant i motivador que els educadors preparen i ambienten la presentació de les propostes ja que els xiquets veuen que els majors fan el mateix que ells.
Elegir	Lògicament, si se'ls ha ensenyat a arribar a un consens en les branques anteriors, ara estan més que preparats. L'educador ha d'observar el procés i intervenir per a dinamitzar-lo en cas de bloquejos.
Organitzar	L'educador escolta ha de proporcionar-los estratègies perquè cada vegada siguin més autònoms en l'organització. Per això, observar com treballen les patrulles i quin lideratge ocupa el guia és bàsic. Cal arribar a aconseguir que es reunisquen fora del local escolta i de les reunions normals de cada setmana, fomentant les vivències de patrulla i la independència.
Realitzar	La Unitat d'Exploradors ha de fer el plànnig de la seua aventura i ordenar activitats, jocs i eixides. L'educador només ha d'ajudar-los a gestionar el temps de forma realista (quants dissabtes ens queden per a Pasqua) Quin és el millor moment per a fer l'acampada? Disponibilitat d'educadors per a les possibles acampades). La presentació i coordinació de cadascun corre a càrrec de l'explorador.
Celebrar	Hi ha moltes formes de celebrar que hem acabat el projecte. Per a no caure en la repetició, els educadors han d'ensenyar a la Unitat d'Exploradors exemples d'aquesta varietat. Els xiquets segueixen sent els protagonistes: ells trien el tipus de celebració i la porten a terme amb la nostra ajuda sense oblidar la nostra participació activa en l'activitat.
Avaluar	Igual que en la celebració, existeixen moltes formes d'avaluar. Ensenyem-los aquesta varietat i deixem que a poc a poc duguen les regnes de la avaluació.

- **¿Quina fase ha de dirigir l'educador?** Motivar
- **Quant ha de durar una aventura?** La seua durada depèn de les parades per vacances o similars que s'allarguen en el temps per evitar que en aquest temps perden la motivació, per açò la seua durada s'ha d'adaptar més o menys als trimestres. És important ajudar als xavals a integrar en l'aventura altres activitats (associatives, federatives, ...) perquè les facen seues.
- **Quant ha de durar cada fase?** Motivar, proposar i elegir no ha de durar més de quatre reunions. La durada de les altres fases dependrà de la maduració de la Unitat d'Exploradors. Important no eternitzar la fase d'organització. Açò ens ajudarà les reunions externes a totes les que hem fet referència en el quadre.

6. PROGRESIÓN PERSONAL

6.1. Introducció

Els joves dia a dia han de descobrir el seu lloc en el món a través d'un procés d'aprenentatge i, sota aquesta premissa, el escoltisme

ofereix experiències reals a partir de les quals el jove va conformant el seu estil de vida.

* **Progressió personal:** La progressió es personal perquè parteix de la realitat de cadascú tenint en compte les seues necessitats i potencialitats.

* **Progressió comunitaria:** La progressió es comunitària perquè els exploradors creixen i progressen en la mesura que interaccionen amb la resta de persones que els envolten. Dins de la progressió en el grup ressaltem la vida en el xicotet grup, en la patrulla.

Busquem un apropament progressiu al model de persona proposat que té en compte la relació amb u mateix, amb els altres, amb la transcendència i amb el món.

La finalitat que persegueix la progressió personal és:

- Desenvolupament integral del jove en interacció amb la resta de companys
- Consciència del seua desenvolupament
- Responsable del seu aprenentatge

6.2. Fases de la progressió personal

Es proposa una estructura en tres etapes, considerant que és un procés d'aprenentatge continuat:

1. Etapa d'acollida: aprendre i entendre per a realitzar un compromís.

2. Etapa de desenvolupament: aprofundir en els aprenentatges de manera voluntària i conscient després del compromís.

3. Etapa de servei: posar al servei dels altres els nous aprenentatges.

Este proces, a més de permetre l'evolució conscient i progressiva del explorador, ofereix certa reflexivitat entre cada etapa respectant, la individualitat de cada uno.

Etapa d'acollida

Aprendre i entendre la metodologia per a realitzar un compromís

Finalitat

- Conèixer el funcionament de la Unitat d'Exploradors
- Conèixer als seus companys i educadors.

Aquest procés és essencial en l'etapa doncs es

busca que l'explorador fomenti la relació entre ells així com explorador- educador perquè el seu desenvolupament personal siga conjunt.

- Que conega la llei escolta.

Duració

Serà aproximadament de tres mesos doncs s'entén que és el temps necessari per a conèixer la metodologia i als companys d'u-

nitat. L'explorador al finalitzar aquesta etapa serà conscient de a què es compromet.

Metodologia

- L'explorador participa activament en les propostes de la unitat per a conèixer el funcionament a través de la seua pròpia experiència.
- L'explorador col·labora amb una acció de la missió de la seua patrulla com motivació personal.

- Els exploradors de tercera etapa guiaran aquells que es troben en l'etapa d'acollida. D'aquesta forma, en el consell d'expedició es designarà a un explorador perquè acompanye i guie als seus companys.

Paper de l'educador

Els educadors haurien d'estar pendents de l'evolució del jove i intentar facilitar la seua integració en la Unitat.

- Animar el funcionament de la unitat.

Etapa de desenvolupament

Aprofundir en els aprenentatges de manera voluntària i conscient al seu compromís

Finalitat

- L'explorador progressa tenint en compte les quatre relacions: amb u mateix, amb els altres, amb la transcendència i amb el món. Així, progressa individual i col·lectivament.

- A través de l'experiència el jove progressa en el seu creixement personal, en un aprenentatge social i individual que integra

en el seu estil de vida.

- Al final de l'etapa el jove haurà:

- Participat en quatre o cinc aventures

- Progressat en les quatre relacions

- Aproximat al significat de servir, que serà la seua última etapa.

Duració

La duració aproximada és d'un any i mig, entenent que en aquest període el jove haurà realitzat els projectes necessaris per a desen-

volupar les quatre àrees. Es proposa la realització d'uns 5 o 6 projectes.

Metodologia

L'explorador prendrà un paper actiu en els projectes i serà responsable dels compromisos que adquirisca amb la seua patrulla i amb la unitat.

- La taula de progressió és un element essencial perquè l'explorador conega i prenga consciència de la seua pròpia evolució ja

que queden reflectides les quatre relacions que treballa en el dia a dia.

- L'explorador es compromet en cada aventura amb una acció

- Aquells que estiguen en la tercera etapa seran models d'aprenentatge juntament amb els educadors.

Paper de l'educador

- Acompanyar en la progressió individual i col·lectiva de cadascun dels exploradors.

- Estarà pendent de les necessitats indivi-

duals de cadascun, procurant que treballi totes les relacions.

Etapa de servei

Posar al servei dels altres els aprenentatges adquirits, la teua experiència

Finalitat

- Educar perquè en un futur pròxim siguen agents de canvi social.
- Els exploradors de tercera etapa acompanyaran als seus companys en la seua etapa d'acollida.
- Seran models de persona i d'aprenentatge per a la resta de la Unitat d'Exploradors
- És un període de transició per a la següent branca pel que coneixeran breument el funcionament de pioners.

Duració

La durada serà d'un any però aquest període dependrà de la durada que el jove haja tingut en la seua anterior etapa, la de desenvolupament.

Metodologia

- L'explorador posa al servei dels altres els seus aprenentatges, convertint-se en un model de persona.
- Es compromet a realitzar accions a nivell individual, dins de la patrulla i de la unitat.
- L'explorador ha de ser conscient que és un model de persona per a la resta de companys.
- Es designaran acompanyaments d'exploradors de tercera etapa amb els nous integrants de la unitat.

Paper de l'educador

- Acompanyar en la progressió individual i col·lectiva de cadascun dels exploradors.
- Estarà pendent de les necessitats individuals de cadascun.
- Fomentar que la tercera etapa són models per a la resta d'exploradors.

6.3. Com treballem la progressió personal?

Compromís

- ✓ Una vegada l'aventura està triada i les missions repartides.
- ✓ El jove realitza un compromís, tenint en compte el seu desenvolupament en les 4 relacions potenciant aquelles que té menys treballades (Taula de progressió). Aquest compromís anirà acompanyat d'una acció.
- ✓ El seu compromís servirà per a portar a terme la missió de la seua patrulla.
- ✓ Ho anota en el seu quadern personal, també ho pot deixar a la vista en el mural de la patrulla.
- ✓ Els compromisos es realitzen en la patrulla amb l'acompanyament de l'educador i de la resta d'exploradors.

Revisió

- ✓ Els compromisos es revisen almenys una vegada, en la meitat del projecte.
- ✓ Segons la seua evolució podrà ser redefinit.
- ✓ La revisió es realitza en la patrulla amb l'acompanyament de l'educador i de la resta d'exploradors.

Avaluació

- ✓ Es realitza una avaluació individual i en patrulla.
- ✓ Es revisa el compromís que es va proposar i les relacions que ha desenvolupat. Ho anota en el seu quadern personal.
- ✓ L'avaluació es realitza en la patrulla amb l'acompanyament de l'educador i de la resta d'exploradors.
- ✓ Si ha aconseguit el seu compromís se li reconeixerà amb una fusta.

6.4. Eines per a la progressió personal i comunitària

Quadern personal

Des del primer moment en què els exploradors entren a formar part de la unitat posseeixen un quadern personal, en ell poden aprofundir en la metodologia de la Unitat d'Exploradors. El quadern personal és una eina per als exploradors on poden anotar els seus compromisos, la seua progressió, els seus records,... a poc a poc aniran personalitzant el seu quadern fins que ho consideren seu.

És important que l'educador anime a la utilització del quadern perquè aquesta eina tinga èxit.

El quadern és personal, el lloc on s'aconsella treballar-lo és en la patrulla, junt a ella adquirirem compromisos, els revisarem, resoldrem dubtes, aprendrem uns d'uns altres,...

Mural de la aventura

Una vegada s'haja triat i organitzat l'aventura, els exploradors plasmen en un gran mural els aspectes més importants i destacables:

- Nom de l'aventura
- Marc simbòlic
- El nom de les missions
- La carta de l'aventura
- Calendari
- Fotos
- ...

El mural es converteix en un reflex de què fem en l'aventura. A mesura que avança l'aventura el mural s'omple de més aportacions, records, el mural adquireix vida, evoluciona amb l'aventura.

Proposem que cada patrulla tinga un menut mural que pugua ser penjat en el gran mural i separat quan la patrulla vullga organitzar-se, revisar o avaluar algun aspecte del projecte, en aquest mural és interessant que aparega:

- El nom de la patrulla
- La missió o missions de la patrulla
- El nom dels exploradors que formen la patrulla
- Els compromisos personals de cadascun dels membres de la patrulla
- Crit de patrulla...

L'educador al costat de la Unitat d'Exploradors adaptaran el mural a les característiques de la branca, a l'aventura triada, a les motivacions dels exploradors.

Enriquiment de la Progressió personal i comunitària

Els educadors traslladen els valors triats en el Projecte Educatiu de Branca a la progressió personal de l'explorador segons les seues necessitats i motivacions. Per això, és important que el kraal es reunisca prèviament a l'elecció dels compromisos per a tenir preparats els aspectes que volen treballar amb cadascun dels exploradors. L'educador està present en els moments de realitzar els seus compromisos, revisions i avaluacions des d'on podran enriquir els programes personals.

La patrulla és el lloc on es realitza el compromís, la revisió i l'avaluació, que té dos espais (en assemblea i en patrulla). Aquest és un espai d'enriquiment mutu entre els exploradors. Aquests són moments rellevants en la progressió personal, per açò és crucial l'acompanyament del kraal i dels exploradors de tercera etapa.

mètode projectes

Veure punt mètode projectes

Carta de l'aventura

La carta de l'aventura és una eina que arreplega un conjunt de normes negociades entre tots per a millorar la convivència en el desenvolupament del projecte.

És important que tots participen en la seua elaboració i que reconeguen la seua voluntat de complir-les.

Com més específiques són les normes més fàcil és la seua consecució i revisió. Si establim prèviament les conseqüències de complir les normes o no complir-les, la responsabilitat que la convivència siga positiva depèn de tota la Unitat d'Exploradors des del principi fins a la fi.

Perquè la carta de l'aventura siga atractiva és interessant que estiga dins del marc simbòlic de l'aventura triada, es plasme en un suport atractiu i visual, la signatura de la carta tinga certa solemnitat,...

La carta de l'aventura ha de ser una eina que estiga a la vista que pugua ser utilitzada en qualsevol moment perquè estiga present en el desenvolupament del projecte.

Es realitza una carta de l'aventura per a cada projecte triat, d'aquesta manera ens assegurem la seua revisió i la consciència i voluntat de portar-la a terme.

6.5. Cerimònies i simbologia

Les cerimònies de transició

En cada transició es realitza una cerimònia de reconeixement als objectius aconseguits en cada etapa.

- ✓ Els moments de transició són espais simbòlics: significatius, dinàmics i conscients. Tots són participants de la cerimònia.
- ✓ Les cerimònies són importants per a reflexar els passos dins de la progressió personal i comunitària perquè, d'aquesta manera, queda reflexada la evolució de cadascun.
- ✓ L'educador avaluarà junt al jove l'etapa que deixa enrere.

En cada transició es realitza una cerimònia en reconeixement als objectius aconseguits en cadascuna de les etapes.

Cerimònia prèvia

Correspon a la entrada de l'estol, realitzant un pas de branca establert des de l'etapa inferior i que correspon al comiat del llops de l'Estol.

Etapa d'acollida

- ✓ La cerimònia és la promesa. Al final de l'etapa d'acollida l'explorador es compromet a viure els valors de la llei escolta i a jugar amb els companys de la Unitat d'Exploradors.
- ✓ El símbol és el passafulard

Etapa de desenvolupament

- ✓ La cerimònia serveix per a donar un reconeixement extern, per a fer visual la progressió personal. Es realitza al final de cada aventura, ens va indicant la evolució del explorador en la seua progressió personal.
- ✓ El símbol és una fusta de color blau, cada vegada que el jove compleix amb el seu compromís adquirit en la aventura adquireix aquest símbol de progressió.

4. Pas a l'etapa de servei

- ✓ La cerimònia serveix per a simbolitzar el pas d'una etapa a altra, d'una etapa d'aprenentatge, de desenvolupament a una etapa de servei. És important que el jove prenga consciència del canvi d'etapa ja que haurà de canviar el seu rol dins de la unitat, convertint-se en un model per a la resta de la unitat d'exploradors i posant al servei dels altres els seus aprenentatges adquirits.
- ✓ El símbol és un passafulard que es posa en un dels costats de la fulard. En la imatge d'aquest símbol hi ha dos colors: el blau (que identifica a la branca) i el morat (que identifica el servei).

Etapa de servei

- ✓ La cerimònia serveix per a donar un reconeixement extern, per a fer visual la progressió personal. Es realitza al final de cada aventura, ens va indicant l'evolució de l'explorador en la seua progressió personal.
- ✓ El símbol són les fustes de color morat, que representen el nivell de progrés en l'etapa de servei. Cada vegada que els exploradors compleixen amb el seu compromís adquireixen una nova fusta.

Pas a pioners

- ✓ La cerimònia serveix per a tancar el pas per la Unitat d'Exploradors i per a introduir la de pioners. Proponem crear un espai de reflexió on l'explorador valore el seu pas per la Unitat d'Exploradors i es plantege els nous compromisos i experiències en la nova branca. A l'explorador se li donarà l'oportunitat de llegir el text als seus nous companys però, de no desitjar-lo, se li recordarà que durant la seua etapa en pioners podrà donar a conèixer el text quan i a qui desitge.

¹ Resposta de la RAE a la consulta realitzada al maig del 2007

Des d'un punt de vista estrictament lingüístic, els desdoblaments a què vosté fa referència en la seua consulta, fruit de l'interés per evitar el sexisme que suposadament comportaria l'ús exclusiu de les formes gramaticalment masculines en els casos de substantius amb flexió de gènere que designen sers animats i, per tant, susceptibles de referir-se a individus d'un o altre sexe, són innecessaris.

L'interés a realitzar sistemàticament estos desdoblaments té el seu origen, en uns casos, en el desconeixement del que gramaticalment es definix com "ús genèric del masculí gramatical" i, en altres, en la voluntat declarada per part de determinats col·lectius socials i polítics de suprimir este tret inherent al sistema de la llengua com si fóra una conseqüència més de la dominació històrica del baró sobre la dona en les societats patriarcales. No obstant, l'ús genèric del masculí gramatical ha de veure, simplement, amb el principi bàsic de l'economia lingüística, que suposa la materialització en l'àmbit comunicatiu de la tendència general del ser humà a obtindre els seus fins amb el menor esforç possible.

L'ús genèric del masculí gramatical es basa en la seua condició de terme no marcat en l'oposició binària masculí/femení.

En lingüística, l'expressió "no marcat" al·ludix al terme que opera quan la distinció en què es basa una oposició d'este tipus queda inactiva; dit d'una altra manera: **quan no és rellevant la distinció, el sistema determina l'ús d'un dels dos termes, que passa a incloure també, en la seua referència, el subconjunt designat pel terme marcat** (el femení, en el cas de l'oposició de gènere). Esta és la raó que en els substantius que designen sers animats, el masculí gramatical no sols s'empre per a referir-se als individus de sexe masculí, sinó també per a designar la classe, açò és, a tots els individus de l'espècie, sense distinció de sexes. També s'anul·larà en l'oposició quan substantius d'este tipus s'empren en plural, podent

incloure en la seua designació a sers de l'un i l'altre sexe. Cabria preguntar-se en quina mesura és incorrecta esta repetició, de totes tots innecessària des del punt de vista lingüístic. Estrictament, **només quan l'oposició de sexes és un factor rellevant en el context es requerix la presència explícita d'ambdós gèneres. El desdoblament indiscriminat conduïx a l'eliminació de la possibilitat de l'ocupació distintiu**; este fenomen propiciat per factors sociopolítics, i no del propi sistema lingüístic, es considera inadequat, més que per la seua "incorrecció", per resultar un factor empobridor, d'una banda, i generador d'un llenguatge artificios, per un altre.

Pel que fa a la concordança i a l'exigència d'un article o determinant davant de cada substantiu resultant del desdoblament, quan es coordinen dos o més noms concrets els referents de la qual són entitats distintes, el normal i recomanable és que cada un d'ells vaja precedit del seu propi determinant.

Evidentment, el normal és que els parlants tracten de mitigar la pesadesa en l'expressió provocada per tals repeticions, afany que ha suscitat la creació de solucions artificioses que contravenen, de forma més o menys flagrant, les normes de la gramàtica, com dir el diputat o diputada, les i els ciutadans, o l'aplicació de recursos enginyosos, com l'ocupació del símbol de l'arrova (@) per a integrar en una sola paraula les formes masculina i femenina del substantiu: l@s niñ@s. Així mateix, s'han assajat, a vegades, substitucions sistemàtiques com la ciutadania en compte dels ciutadans, les persones afectades, en compte dels afectats, l'alumnat en compte dels alumnes, etc.; **estos artificis són, en el millor dels casos, innecessaris**, i, en el pitjor, rebuscats i fins a ridículs.

A tot açò s'afeg **la impossibilitat d'aplicar consistentment i en tots els contextos possibles estos procediments i tot procediment no consistent, en este cas per anar contra la naturalitat lingüística, està condemnat al fracàs**. De fet, estos fenòmens es produïxen exclusivament en l'àmbit del llenguatge polític i administratiu per raons, insistim, de caràcter extralingüístic."

FEV - Col·lecció Rosa dels Vents

**federació
d'escotisme
Valencià**